

3 (Sem-4/CBCS) EDU HC 2

2022

EDUCATION

Paper : EDU-HC-4026

(Educational Statistics)

(Honours Core)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

- 1. Answer/Fill in the blanks of the following
(any seven) :** $1 \times 7 = 7$

তলত দিয়াবোৰ উত্তৰ দিয়া/খালী ঠাই পূৰণ কৰা
(যি কোনো সাতটা) :

(a) Write a definition of statistics.

পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ এটা সংজ্ঞা লিখা।

**(b) _____ is the most frequently occurring
score in a distribution.**

এখন বিভাজনত সৰ্বাধিক পুনৰাবৃত্তি হোৱা ৰাশিটো হৈছে

_____ ।

(2)

- (c) _____ is a figure which indicates how many times a specific score repeats itself in a given class interval.
- _____ ৈ অর্থ ৈহেছ দুই বা ততেও কিম্বা পৰিবৰ্তনীয় বাসি হৈছে এটা সংখ্যা, যিয়ে কোনো এটা শ্ৰেণী অন্তৰালৰ অঙ্গত নিষিদ্ধ এটা বাসিৰ পুনৰাবৃত্তিৰ পৰিমাণ নিৰ্দেশ কৰে।
- (d) Round off the following number to two decimals :
- জলৰ সংখ্যাটো দুটা দশমিক হানলৈ সংকোচিত (round off) কৰা :
- 97.82556
- (e) What other name can be used in place of OY axis?
- OY অক্ষৰ সলনি ফৰ্ম কি নাম ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি ?

2. Answer any four of the following questions :

2×4=8

- (f) Under normal conditions, _____ represents its group in the most reliable manner.
- স্বাভাৱিক পৰিস্থিতিত, _____ এই সমিবিষ্ট ৈই থকা দল বাস্তৱিক অধিক নিৰ্ভৰযোগভাৱে প্রতিলিপি কৰে।
- (g) The word 'standard deviation' was coined by _____.
- 'Standard deviation' শব্দটো _____ এ পচলান কৰিছিল।

(3)

(h) _____ means interrelationship between two or more variables.

_____ ৰ অৰ্থ ৈহেছ দুই বা ততেও পৰিবৰ্তনীয় বাসি চলৰাশিৰ মাজৰ আন্তঃসম্পর্ক।

(i) Normal probability curve is _____ shaped.

প্ৰায়মান্য সম্ভাৱিতা বৰ্ক _____ আকৰ্তিৰ।

(ii) The curve that is more peaked than normal probability curve is a _____ curve.

প্ৰায়মান্য সম্ভাৱিতা বৰ্কতক অধিক জোজা বৰ্ক ৈহেছ _____ বৰ্ক।

(4)

to calculate median

(b) What is the formula to calculate median if data are even?

(c) from ungrouped data, if data are even?
নথৰ মধ্যে নিশ্চয় সূত্রটো লিখা, যেতো মুঠ

অসমৃহিৎ বাসিৰ মধ্যে মুঠ হয়।

বাসিৰ সংখ্যা যুগ্ম হয়।

(d) Write two uses of mean.

গড়ৰ দুটা বাৰহৰৰ বিষয়ে লিখা।

গড়ৰ দুটা বাৰহৰৰ বিষয়ে লিখা।

(e) The median and mode of a distribution are 28.25 and 25.55 respectively. Find out the mean.

গড়ৰ মান উলিওৱা।
কোনো এখন বিভাজনৰ মধ্যমা আৰু বহুলকৰ মান
এখন 28.25 আৰু 25.55। গড়ৰ মান উলিওৱা।

বাসিৰ সংখ্যা যুগ্ম হয়।

(f) Find the mode from the following scores :

তলৰ বাসিসমূহৰ পৰা বহুলক উলিওৱা :

10, 15, 10, 18, 19, 18, 20, 22

(g) In a test, the mean of marks for a group of 50 students is 50 and that on the same test the mean for another group of 30 students is 60. Find the combined mean of these two groups.

কোনো এটা পৰীক্ষা এটা 50জনীয়া শিক্ষার্থীৰ দলৰ নথৰ গড় আছিল 50 আৰু একেটা পৰীক্ষাতেই আন নথৰ গড় আছিল 50 আৰু একেটা পৰীক্ষাতেই আন এটা 30জনীয়া শিক্ষার্থীৰ দলৰ নথৰ গড় আছিল 60।
দল দুটোৰ নথৰ সংযুক্ত গড় উলিওৱা।

(5)

(h) If $Q_3 = 86.37$ and $Q = 12.18$, find the value of Q_1 .

যদি $Q_3 = 86.37$ আৰু $Q = 12.18$ হয়, Q_1 ৰ মান
উলিওৱা।

3. Answer any three of the following questions :

$$5 \times 3 = 15$$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ বি কোনো তিনিটোৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention five characteristics of mean.

গড়ৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(b) Write five general principles of drawing a graph.

লেখচিত্ৰ অক্ষনত বাৰহৰ হোৱা পাঁচটা সাধাৰণ নীতি
লিখা।

(c) Write about the drawing procedure of frequency polygon.

বাৰহৰতা বহুভুজ অক্ষ পৰাতি সংপৰ্কে লিখা।

(d) Calculate average deviation from the following scores :

তলৰ বাসিসমূহৰ পৰা গড় কুচুতি উলিওৱা :

20, 18, 42, 46, 50, 64, 75

(Turn Over)

22A/1123

22A/1123

(6)

Ranking of 7 students in two subjects X

- (e) Find out the standard deviation of the following scores :
 following scores :
 শিক্ষার্থীর পরা মানক বিট্যাতি উলিওৱা :
- জন ১০, ১১, ১২, ১৩, ১৪, ১৫
 ৮, ৯, ১০, ১১, ১২, ১৩, ১৪, ১৫

Ranking of 7 students in two subjects X

- (f) and Y are as follows :

7 জন শিক্ষার্থীয়ে বিষয় X আৰু Yত লাভ কৰা হইসমূহ

জনত নিয়ে ধৰণৰ :

X	:	4	3	6	5	1	2	7
Y	:	3	1	4	5	2	6	7

Find out the coefficient of correlation between the marks of subject X and subject Y by rank difference method.

শান পাথক্য পদ্ধতিৰ বিষয় X আৰু Yৰ নবৰৰ সহসমূহ
 গুণাঙ্ক নিৰ্ণয় কৰা।

- (g) Mention five characteristics of normal probability curve.

প্রসামান্য সভাবিতা বক্তৃৰ গাঁটো বৈশিষ্ট্য উল়োচন কৰা।

- (h) In a class test, a student has secured 50 marks. The mean of the group is 60 and standard deviation is 6. What is the percentile rank of the student?

(7)

এগৰাকী শিক্ষার্থীয়ে এটা শ্ৰেণী পৰিকাত পোৱা নথৰ
 হৈছে 50, শ্ৰেণীটোৰ গড় নথৰ হৈছে 60 আৰু আৰ্থ
 বিট্যাতি হৈছে 6; শিক্ষার্থীগৰাকীৰ শতাংশক হান কি
 হ'ব?

4. Answer any three of the following questions :

$$10 \times 3 = 30$$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ মি কোনো তিনিটোৰ উত্তৰ কৰিবা :

- (a) Find out mean from the following distribution :

তলৰ বিভাজনৰ পৰা গড় নিৰ্ণয় কৰা :

Class interval	Frequency
শ্ৰেণী অন্তৰাল	বাৰংবাৰতা
45-49	2
40-44	3
35-39	2
30-34	6
25-29	8
20-24	8
15-19	7
10-14	5
5-9	9

$$N = 50$$

(Turn Over)

(Continued)

(8)

from the following

- (d) Find out quartile deviation from the following distribution :
- তলৰ বিভাজনৰ পৰা চতুর্থক বিদ্যুতি উলিওৱা :

Class interval	Frequency
প্ৰেৰী অত্তৰাল	বাৰংবাৰতা
35-39	9
30-34	5
25-29	6
20-24	10
15-19	8
10-14	2
	$N = 40$

- (e) Find out P_{30} and P_{75} of the following distribution table :

তলৰ বিভাজন তালিকাৰ পৰা P_{30} আৰু P_{75} ৰ মান উলিওৱা :

$N = 56$	
9	

- (c) Find out standard deviation of the following distribution by using long method :

তলৰ বিভাজনৰ পৰা মৌৰ পদ্ধতি বাৰহাৰ কৰি মানক

কৃষ্ণতি নিৰ্ণয় কৰা :

$N = 56$	
9	

(9)

- (d) Find out quartile deviation from the following distribution :

তলৰ বিভাজনৰ পৰা চতুর্থক বিদ্যুতি উলিওৱা :

Class interval	Frequency
প্ৰেৰী অত্তৰাল	বাৰংবাৰতা
50-54	2
45-49	3
40-44	2
35-39	6
30-34	8
25-29	8
20-24	7
15-19	5
10-14	9
	$N = 50$

(Continued)

22A/1123

(Turn Over)

22A/1123

(10)

- (f) Find out the percentile rank of 24 and 55 of the following distribution table :

জনৰ বাবংবৰতা বিভাজন তালিকাৰ পৰা 24 আৰু

55 অৰু শতাংশক হান উলিওৱা :

Class interval	Frequency
বাবংবৰতা	
প্ৰেৰী অভিবাল	
80-89	2
70-79	1
60-69	1
50-59	2
40-49	5
30-39	4
20-29	3
10-19	2
	$N = 20$

- (g) Compute the coefficient of correlation by product moment method between the given two sets of scores :

জণফল মূলা পৰ্যাতিৰ প্ৰদত্ত সংখ্যা প্ৰেৰী দৃঢ়'ৰ মাজৰ
সহসমৰ্থ ওগংক উলিওৱা :

$$\begin{array}{llllllll} X & : & 65 & 60 & 50 & 40 & 30 & 20 & 80 \\ Y & : & 50 & 55 & 80 & 90 & 85 & 79 & 77 \end{array}$$

(11)

(h) The percentile rank
a test in English of a student
standard deviation 7. The mean is 80 in
secured by the student? What is the marks
ইংৰাজী বিষয়ৰ পৰিক্ষা ঘোড়ত অৱক্ষিৰ
দলটোৱ গড় নথৰ হৈছে 80, পৰিক্ষাৰ
শিক্ষাচৌগৰাকীয়ে কিমান নথৰ পাইছিল? 7;

***